

Svaka sedma smrt u BiH uzrokovana zagađenim zrakom

Skoro svaka sedma smrt u Bosni i Hercegovini uzrokovana je zagađenim zrakom, izjavio je predsjednik Udruženja Eko akcija Anes Podić u razgovoru za Fenu.

Ističe da se procjene broja umrlih u BiH od posljedica bolesti koje je uzrokovao zagađeni zrak kreće od 3.300 osoba, koliko je navedeno u studiji Svjetske banke (Air Quality Management in Bosnia and Herzegovina, World Bank, 2019), pa do 5.400, koliko je procijenjeno u studiji Evropske agencije za zaštitu okoliša (Air quality in Europe – 2019 report, European Environment Agency).

Podić je naglasio da su procjene urađene na osnovu oskudnih podataka o kvalitetu zraka za 2016. godinu koje su objedinili entitetski hidrometeorološki zavodi.

– Prema podacima Agencije za statistiku BiH za 2016. godinu navodi se da je u BiH umrlo 37.070 ljudi, što znači da je svaka sedma osoba umrla od posljedica zagađenja zraka – pojasnio je Podić.

Kazao je da su mjerenja sa novih stanica postavljenih u manjim gradskim sredinama poput Ilijaša i Visokog pokazala da je zrak izuzetno lošeg kvaliteta i u manjim gradovima, što sasvim sigurno utječe na značajan porast broja žrtava zagađenog zraka u BiH u budućim procjenama međunarodnih agencija.

– Kao direktna posljedica višedecenijskog zanemarivanja problema okoliša, sistem zaštite okoliša u Bosni i Hercegovini praktično ne postoji, što se najbolje odražava u sve lošijem kvalitetu zraka koji dišemo – poručio je Podić.

Pored nekoliko krupnih industrijskih zagađivača zraka, dodao je Podić, emisije iz malih, potpuno nereguliranih privrednih pogona poput pilana, kao i emisija iz saobraćaja, značajan izvor zagađenja predstavljaju i mala kućna ložišta.

Naglasio je da devet od deset bh. domaćinstava domove grije na čvrsta goriva, drvo i ugalj te da prema smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije za kvalitetu zraka u zatvorenim prostorijama, ugalj se zbog

visoke toksičnosti ne bi ni smio koristiti za zagrijavanje domaćinstava.

– Očito je od vitalnog značaja iskoristiti sve raspoložive opcije za prestanak korištenja uglja za grijanje domaćinstava. No, imajući u vidu da je u pitanju prvenstveno socijalno-ekonomski problem koji ugrožava upravo najsiromašnije, one kojima uslijed loženja uglja zdravlje biva trajno narušeno, intervencija u smjeru stroge primjene zabrane uglja morala bi početi zbrinjavanjem siromašnih porodica i osiguravanjem dostupnih alternativnih načina grijanja – predložio je Podić.

Istakao je da su peći na drva koje se koriste u BiH niske efikasnosti i visokih emisija zagađujućih materija.

– Kad se u njima sagorijeva neosušeno drvo, emisije zagađujućih materija mogu biti i do deset puta više nego kod savremenih, visoko efikasnih peći – naglasio je Podić te dodao da loženje čvrstih goriva u lošim pećima može izazvati znatno zagađenje zraka i u zatvorenim prostorima.

Podić kaže da je u velikom broju zemalja prihvaćeno da dim nastao loženjem drveta za zagrijavanje domaćinstava predstavlja ozbiljan uzrok zagađenja zraka i zdravstvenih problema kod stanovništva.

– U skladu s tim su te zemlje usvojile propise i standarde koji regulišu emisije iz kućnih ložišta. Budući da u BiH vlasti još gotovo potpuno zanemaruju problem zagađenog zraka, ne čudi da u BiH nema propisa i standarda koji regulišu emisije iz uređaja za loženje drveta u domaćinstvima – kazao je Podić.

Zdravlju i opštem kvalitetu života stanovništva BiH, smatra on, uveliko bi doprinijelo uvođenje propisa i standarda za ograničenje emisija peći na drvo, kao i primjena subvencioniranih programa zamjene tih peći. Od toga bi, kazao je, naročitu korist imale najsiromašnije društvene grupe, koje su najviše izložene štetnom utjecaju zagađenja te i inače ugrožene visokom cijenom ogrjeva.

Smatra da nadležne institucije često tvrde da će se problem zagađenog zraka riješiti razvojem privrede i 'svijesti stanovništva'.

– Tako prebacuju odgovornost na pojedince umjesto da tragaju za sistemskim rješenjima sistemskog problema, ali pri tome i zaobilaze vrlo očigledno alternativno rješenje: isključivo političku promjenu kursa u trošenju postojećih sredstava – poručio je Podić.

Naglasio je da se godišnje u BiH prikupi oko 30 miliona KM za poticaje obnovljivim izvorima energije te da ta sredstva dolaze upravo od građana i privrednih subjekata, koji u te svrhe plaćaju određeni procent u okviru računa za utrošenu energiju.

– Usmjeravanjem sume od 30 miliona KM godišnje na nabavku toplotnih pumpi – obnovljivog izvora energije, za domaćinstva koja lože ugalj u BiH bi se svake godine bar 20 hiljada domaćinstava riješilo grijanja loženjem prljavih goriva. Korist bi bila neprocjenjiva – poručio je Podić.

Ko problem navodi i nagli porast cijena ogrjevnog drveta, što je mnoga domaćinstva natjeralo da za grijanje koriste ugalj najgoreg kvaliteta.

– Do porasta cijena ogrjevnog drveta je došlo zahvaljujući raznim privatnim mešetarima i njihovim političkim pokroviteljima koji na preprodaji ogrjevnog drveta koje uglavnom dolazi iz državnih šuma ostvaruju izvanrednu zaradu – zaključio je Podić.

Tokom ove zime glavni grad BiH je u nekoliko navrata bio među najzagađenijim gradovima u svijetu, a slična situacija sa zagađenjem i izuzetno nezdravim kvalitetom zraka za stanovništva bila je i na području Tuzle, Živinica, Lukavca, Zenice, Ilijaša, Visokog... (Fena)

[_Share on Facebook](#)

-
[_Tweet](#)

-
-

[Follow us](#)

-
[_Share](#)

-
[_Share](#)

-
[_Share](#)

-
[_Share](#)

-
[_Share](#)

Date: 14-03-2020